

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Email: nst@nst.dk

Teknik og Miljø
Natur og Vand

Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Tlf.: 87 87 87 87

naturogvand@viborg.dk

Viborg Kommunes høringssvar til udkast til forslag til lov om ophævelse af lov om Udnyttelse af Vandkraften i Gudenaa, Deres j.nr. NST-400-00068.

Dato: 30-08-2013

Sagsnr.: 13/71998
Sagsbehandler: vproc

Viborg Kommunes Udvalg for Teknik og Miljø behandlede den 5. september 2013 *Udkast til Forslag til Lov om ophævelse af lov om udnyttelse af vandkraften i Gudenaa.*

Direkte tlf.: 87 87 55 55
Direkte e-mail: roc@viborg.dk

Behandlingen af udkastet til lovforslag er foretaget i forlængelse af, at Naturstyrelsen den 17. maj 2013 orienterede Borgmesteren i Viborg om den planlagte fremtidige regulering af Tangeværkets drift og anlæg, i forbindelse med at den gældende lov udløber den 8. januar 2014.

Klima- og miljøudvalgets vurdering af lovforslaget

Det er væsentligt både i forhold til Gudenåcentralens interesser, natur- og miljøinteresser i området og Viborg Kommunes rolle som myndighed, at afgørelserne om Gudenåcentralens fremtidige drift hviler på et klart beslutningsgrundlag.

Som det fremgår af nedenstående bemærkninger, er der en række fortrinsvis juridiske spørgsmål, der bør afklares nærmere. Viborg kommune forventer, at Miljøministeriet gennemfører denne afklaring inden en endelig vedtagelse af loven.

Viborg Kommune finder desuden, at der i lovforslaget skal indarbejdes bestemmelser om et særbidrag fra Gudenåcentralen til åens vedligeholdelse fra Silkeborg til Randers, idet Gudenåcentralen fortsat vil have de samme rettigheder som hidtil. Alternativt kan kommunerne af staten kompenseres for at overtage vedligeholdelsen.

Klima- og Miljøudvalgets bemærkninger

Baggrund for Udvalgets bemærkninger

Naturstyrelsen har i et notat af 19. april 2013 vurderet det retlige grundlag for Tangeværket ved udløb af koncessionen eller ophævelse af Tangeloven. Notatet er baseret på en vurdering fra Kammeradvokaten, dateret den 3. april 2013.

Det er Miljøministeriets vurdering, at værket vil kunne fortsætte driften efter koncessionens ophør i medfør af de regler, der vil gælde herfor, således at ophævelsen af koncessionen ikke i sig selv vil have nogen praktisk betydning for værkets fremtid.

Ifølge lovbemærkningerne vil lovforslaget have "*visse begrænsede administrative konsekvenser for Viborg Kommune*".

Det er således Naturstyrelsens samlede vurdering, at den relevante lovgivning ikke umiddelbart er til hinder for, at Tangeværket vil kunne beslutte at fortsætte driften efter koncessionens ophør. Det er på denne baggrund Klima- og Miljøudvalgets udgangspunkt, at det med lovgivningens udformning eller på anden vis skal sikres, at Viborg Kommune ikke bliver erstatningspligtig eller økonomisk belastet af den nye lovgivning.

Nedenfor uddybes disse synspunkter, og der vedlægges desuden et notat, der mere detaljeret gennemgår problemstillingerne.

Overordnede konsekvenser

Når en tilladelse udløber, og der søges om en fornyet tilladelse, skal myndigheden meddele en ny tilladelse, med mindre væsentlige samfundsmæssige interesser taler imod det.

Det er Viborg Kommunes foreløbige vurdering, at ophøret af koncessionen må sidestilles med ethvert andet ophør af en bestående tilladelse, og at Tangeværket bl.a. på denne baggrund og med udgangspunkt i Natur- og Miljøklagenævnets praksis i sammenlignelige sager, vil have et berettiget krav på en tilladelse til at benytte alt vandet i Gudenåen - dog med undtagelse af de vandmængder, der skal anvendes i allerede etablerede fiskepassager. Dette indebærer også, at en eventuel fremtidig vandafgivelse til en eventuel ny faunapassage vil berettige værket til en erstatning.

Staten er i medfør af miljømålslovens bestemmelser vandplanmyndighed og ansvarlig for vandplanlægningen og fastsættelsen og finansieringen af den nødvendige indsats for at nå de fastlagte miljømål. Da en formel stillingtagen og en eventuel indsats for at kunne nå vandrammedirektivets miljømål, er udskudt til næste planperiode, er det Viborg Kommunes foreløbige vurdering, at kommunen, ikke i sine afgørelser skal fastlægge vilkår, der sikrer, at der kan etableres en ny faunapassage.

Tangeværket gennemfører og finansierer i dag vandløbsvedligeholdelsen i Gudenåen fra Silkeborg til Randers. Kommunen vurderer, at denne forpligtelse vil bortfalde ved Tangelovens ophævelse og overgå til de respektive kommuner.

Viborg Kommune forventer, at det afklares hvorvidt ovenstående vurderinger er korrekte inden en endelig vedtagelse af loven.

Yderligere forhold til afklaring

Viborg Kommune finder desuden, at en række andre forhold bør belyses nærmere:

- Når Tangeværket efter forslaget skal godkendes, vil anlægget efter kommunens vurdering forudsætte en formel godkendelse af det bestående anlæg efter vandløbsloven. De nærmere juridiske aspekter i forhold til klagemulighederne ved en sådan afgørelse ønskes afklaret.
- Miljøstyrelsen har tidligere i en behandling af en klage over en vandindvindingstilladelse til indvinding af vand til en vandmølle afgjort, at der ikke her skulle meddeles en vandforsyningstilladelse, når vandet anvendes som drivkraft. Lovbemærkningerne til det aktuelle lovforslag forholder sig ikke til dette spørgsmål, de juridiske aspekter heraf bør derfor afklares nærmere.
- Tilladelser til indvinding af overfladevand efter vandforsyningsloven er tidsbegrænsede og kan højst meddeles for en 10-årig periode. I bemærkningerne til lovforslaget konkluderes det imidlertid: *"Tangeværket kan fortsætte driften uden tidsbegrænsning"*. Det er uklart, på hvilket grundlag denne konklusion drages, og de juridiske aspekter heraf bør derfor afklares nærmere.
- I sin redegørelse anfører Kammeradvokaten *"Med hensyn til spørgsmålet om VVM-pligt ved fortsættelse, henholdsvis ophør, af elproduktionen på Tangeværket efter 8. januar 2014 er det min vurdering, at ingen af delene vil udløse pligt til at foretage VVM-undersøgelser."* Denne vurdering er ikke reflekteret i Naturstyrelsens notat. De juridiske aspekter af Kammeradvokatens vurdering bør afklares nærmere.
- Naturstyrelsen vurderer, at Viborg Kommune kan være inhabil ved behandlingen af en ansøgning efter vandløbsloven og vandforsyningsloven som følge af, at Kommunen er andelshaver i Gudenåcentralen. De juridiske aspekter i forhold til inhabilitet bør afklares nærmere, og i denne sammenhæng også hvilken myndighed der i givet fald ville skulle substituere Viborg Kommune.
- Materialet fra Naturstyrelsen beskriver ikke, hvem erstatningskrav kan rettes mod, hvis der bliver tale om tab af rettigheder for Gudenåcentralen i forhold til den hidtidige drift og anlæg. I vandforsyningslovssammenhæng vil der normalt ikke ved udløb af en tidsbegrænset tilladelse være tale om et erstatningskrav for mistede rettigheder til hele eller dele af vandmængden, hvis væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for en begrænsning af indvindingsretten. De juridiske aspekter heraf bør afklares nærmere.
- I forbindelse med tilladelsen til etablering af Tangeværket blev der pålagt Gudenåcentralen at kompensere for påvirkningen af fiskeriet i Gudenåen. Det er ikke oplyst, i hvilket omfang disse compensationer fortsat gælder. Det bør af lovforslaget fremgå, hvilke forpligtelser der gælder, og i hvilket omfang compensationerne fortsat skal bestå, og om de i givet fald kan fastsættes i de kommunale afgørelser.

Bilag: Notat. Foreløbige vurderinger af konsekvenser af ophævelse af Tangeloven

Med venlig hilsen

Jørgen Jørgensen
Chef for Natur og Vand

Rolf Christiansen
Biolog